

[Albrechtsen]

ray-radar ved Thule er en direkte overtrædelse af ABM-traktaten«.

Ifølge Udenrigsministeriet havde man modtaget noten, men ville studere den nærmere og havde ikke nogen kommentarer. Nu er det naturligvis ikke overraskende, at Sovjet indtager dette synspunkt, og det er velkendt, at USA og Sovjet strides om lovligheden af hele tre anlæg (Thule, Fylingdale og Krasnojarsk).

Men det er særdeles vigtigt til bedømmelse af sagen at få oplyst, hvilke argumenter og oplysninger om sagen USA og Sovjet har fremlagt i SCC – Standing Consultative Commission – hvor USA og Sovjet drøfter stridigheder om forståelse af bl.a. ABM-traktaten.

Det er lukkede forhandlinger, men alligevel kan den danske regering jo godt bede USAs og Sovjets regeringer om disse oplysninger, især når det gælder et radaranlæg, som befinder sig på det danske riges territorium, og hvor Danmark altså ved accept af forholdene kunne komme til at få medansvar for traktatkrænkelser og dermed reel indblanding i en fortolkningsstrid mellem USA og Sovjet.

Danmark må naturligvis med sit udgangspunkt – kravet om overholdelse af ABM-traktaten – stille sig neutral i forhold til fortolkningsstridighederne mellem USA og Sovjet og ikke på forhånd godkende den ene parts synspunkter. Derfor er den eneste udvej for Danmark også at indlede en selvstændig undersøgelse.

Svar (20/2 87):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Drøftelserne i den såkaldte Standing Consultative Commission, SCC, der er etableret bl.a. med henblik på at behandle eventuelle tvivlsspørgsmål vedrørende ABM-traktatens overholdelse, er ifølge aftale mellem parterne, dvs. USA og Sovjetunionen, fortrolige.

Som det vil være spørgeren bekendt, kom jeg i min redegørelse i Det Udenrigspolitiske Nævn den 27. januar 1987 ind på de amerikansk-sovjetiske drøftelser i SCC vedrørende Thuleradaren. Oplysninger herom kan imidlertid ifølge sagens natur ikke offentliggøres.

Spm. nr. S 666

Til *udenrigsministeren* (12/2 87) af:

Albrechtsen (VS):

»Deler udenrigsministeren det synspunkt, at en dansk undersøgelse af den nye Thuleradars forhold til ABM-traktaten vil styrke de kræfter i USA, som ønsker traktaten bevaret, og at det på ingen måde vil være illoyalt over for USA at iværksætte undersøgelsen?«

Begrundelse

I Information den 19. januar 1987 fremfører eksperten Raymond Garthoff, der var medlem af delegationen, der forhandlede ABM-traktaten, at det vil hjælpe tilhængerne af ABM-traktaten, hvis en dansk undersøgelse bliver indledt. Det vil kunne medføre »en virkelig debat« i USA og ikke bare en gentagelse af »Reaganadministrationens anklager imod Sovjet«.

Garthoff understreger samtidig, at det ikke vil være illoyalt over for USA at indlede en sådan undersøgelse.

Dette skal sammenholdes med, at en rabi-at fløj i USA – bl.a. viceforsvarsminister Perle – direkte ønsker at slå ABM-traktaten ihjel, og at de desværre ser ud til at have held med det (se herom Information den 7. februar 1987).

En dansk beslutning om at iværksætte en undersøgelse kan altså ikke undgå at styrke traktattilhængerne og svække dem, der vil smadre traktaten.

Svar (20/2 87):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Nej. Der henvises i øvrigt til redegørelsen (R 17) af 29. januar 1987 vedrørende moderniseringen af Thule-radaranlægget.

Spm. nr. S 667

Til *udenrigsministeren* (12/2 87) af:

Albrechtsen (VS):

»Kan ministeren bekræfte, at den nye phased array-radar ved Thule har stor betydning for USAs evne til krigsførelse imod satellitter?«

Begrundelse

I ministerens redegørelse af 29. januar 1987 om Thuleradaren forbigås helt spørgs-